

1. MYNTBUA (INNGANG TIL FRILUFTSMUSEET)

ORD OVER GRIND

av Haldis Moren Vesaas
Lest av Liv Bernhoft Osa

Du går fram til mi inste grind
og eg går òg fram til di.
Innanfor den er kvar av oss einsam,
og det skal vi alltid bli.
Aldri trenge seg lenger fram,
var lova som gjaldt oss to.
Anten vi møttest titt eller sjeldan
var møtet tillit og ro.
Står du der ikkje ein dag eg kjem
fell det meg lett å snu
når eg har stått litt og sett mot huset
og tenkt på at der bur du.
Så lenge eg veit du vil kome iblant
som no over knastrande grus
og smile glad når du ser meg stå her,
skal eg ha ein heim i mitt hus.

2. ÅRESTUA

TUNG TIDS TALE

av Haldis Moren Vesaas
Lest av Johannes Joner

Det heiter ikkje: eg – no lenger.
Heretter heiter det: vi.
Eig du lykka så er ho ikkje lenger
berre di.
Alt det som bror din kan ta imot
av lykka di, må du gi.
Alt du kan løfte av børa til bror din,
må du ta på deg.
Det er mange ikring deg som frys,
ver du eit bål, strål varme ifrå deg!
Hender finn hender, herd stør herd,
barm slår varmt imot barm.
Det hjelper da litt, nokre få forfrosne
at du er varm!

3. MYTTINGSTUA

ETT ER NØDVENDIG

av Hans Børli

Lest av Liv Bernhoft Osa

Ett er nødvendig – her
i denne vår vanskelige verden
av husville og heimløse:
Å ta bolig i seg selv
Gå inn i mørket
og pusse sotet av lampen.
Slik at mennesker på veiene
kan skimte lys
i dine bebodde øyne.

ENSOMHET

av Arild Nyquist

Lest av Johannes Joner

Ensomhet, sier du. Det
er greit med litt
ensomhet bare det ikke
blir for mye. Da åpner jeg døren
og roper ut i natten: kom inn
kom inn – her er ensomhet nok
for to! ja for fire! Og
på riktig ille dager brøler
jeg: her er ensomhet nok
for et helt orkester!

4. PRESTEGÅRDEN

BORTE

av Henrik Ibsen

Lest av Johannes Jøner

De sidste gæster
vi fulgte til grinden;
farvellets rester
tog nattevinden.

I tifold øde
lå haven og huset,
hvor toner søde
mig nys berused.

Det var en fest kun,
før natten den sorte;
hun var en gæst kun, —
og nu er hun borte.

5. SJÅKTUNET

KUNNE EG VERA

av Jan Magnus Bruheim

Lest av Johannes Joner

Kunne eg vera
føter,
som sprang med hjelp
til den som ropa i naudi.

Kunne eg vera
hender
som bar
mat til den svoltne
trøyst til den sorgtyngde
oppreising til den
som ligg slegen ned.

Kunne eg vera
ein munn,
som midt i larmen
makta å trengje igjennom
med rop og med råd
til den som er rådlaus.

Kunne eg bera
stille til den stride,
mildskap til den harde.
Kunne eg- kunne eg- vera- f r e d .

6. LENSMANNSGÅRDEN

I CELLA

av Olav H Hauge

Lest av Liv Bernhoft Osa

Her hørde eg heime.
Hadde visst alltid
lengta hit.
Ei naki celle.
Slitne golvplankar,
ei tung eikedør
med ein glugg.
I eine hyrne ein madrass
og nokre ullteppe,
ei gummipotte,
det var det heile.
Under vindauga
ein radiator
med stålpanel ikring,
det lét so fint i den
når ein slo på han
og song til.
På veggen underlege teikn
og bokstavar rita i pussen.
Vindauga med jarnstenger,
men soli kom kvar dag
og la gulltavlor på golvet,
her òg.

6. LENSMANNSGÅRDEN

JUL I SACHSENHAUSEN

av Arnulf Øverland

Lest av Johannes Joner

Et juletre er tendt på galgebakken!
Vi sitter benket ved vår suppeskål
og dufter stille av den sure kål,
og har det hyggelig her i barakken.

Vi feirer dagen, da en mann blev født,
som bar så underlige frihetsdrømme:
Han vilde vekke liv, der alt var dødt.
Han vilde fri fra fremmed herredømme
og egne landsmenns fariseerklasse
en voldtatt, våpenløs og rådløs masse.

Han vilde rense tempelet for svik
og fjerne skillet mellom arm og rik
og fri fra slavedom sitt folk og land,
- den altfor drømmerike, unge mann!

7. SKOLESTUA

HENTET

av Johan Grip

Lest av Johannes Jøner

Barn
har en egen måte

å bruke språket på.
I barnehagen der

sønnen min går,
blir de for eksempel «henta».

Sunniva, du er henta!
roper
de, når for eksempel
Sunniva

blir hentet, og Sunniva
slipper det hun har
i hendene

løper hvinende
nedover skråningen

rett
i armene på den

som står ved porten
og er kommet for å hente.

Når også jeg en gang
får øye på

at noen står i porten
og skal hente meg

da håper jeg
at det vil skje nøyaktig slik.

7. SKOLESTUA

KONG HUSMANSGUT

av Tor Jonson

Lest av Johannes Joner

Eg er ein fattig husmannsgut
med bøter bak i broka
Eg tente sidan eg slapp ut
frå skulen og frå boka.

Igår da fekk eg løna mi,
og det var tjue kroner.
Til byen i mi kviletid
eg drog med ljose voner.

Her skin og braglar tusen ljøs,
det dyn og syng i malmen.
Eg kjem frå gamle stygge fjøs,
frå høyet og frå halmen.

Kvar gjente ho er raud og kvit,
og gutan' er som prestar.
Men som ein stakkar kom eg hit
frå grisar og frå hestar.

Eg stoggar ved ein restaurang,
der ljosa brenn og blenkjer.
Eg høyrer horn og harpeklang
og veiknar brått og tenkjer:

Gud, før meg ei i freisting ut,
men fri meg frå det vonde!
Eg er ein fattig husmannsgut
som tener hjå ein bonde.

Men pytt, sa'n På! Eg pengar ha',
og pengane dei eig eg.
Ein husmannsgut er sjeldan glad-
Og inn om døra steig eg.

Eg fyller glaset, drikk det ut.
Og vinen er som elden.
Til slutt ein fattig husmannsgut
vert konge ut på kvelden.

9. ØYGARDEN

MOR

av Hans Børli

Lest av Johannes Joner

Der satt du i ei lågloftet stue
midt i rimfrostvinteren,
tett innåt et vindu
hvor roser av blomsterpapir lyste
i fóringen av sammenrullet bomull
mellom ytter- og innerrutene.
Skjønt slitte og ru av tungt arbeid
var hendene dine forunderlig
reine og fornemme
der varsomt de vendte blad i
den store boka.
BIBELN sto det på permen
med avflasset gullskrift.
Så hylte en gris,
så kokte ei gryte over,
så grét en unge etter mat.
Da la du et julekort inn til bokmerke
for å finne-att rette stedet
om det vart ei stund ledig
ved påsketider en gang.

10. NORDRE TJERN

”Grunntonen mellom oss”
komponert og framført av Arve Henriksen

FATTIG YNSKJE

av Tor Jonson
Lest av Liv Bernhoft Osa og Johannes Joner

Var eg ein Gud,
ville eg skapa
ei stillare verd.
Der skulle alle elske.

Var eg ein Gud
ville eg skapa
kjærleik og død,
berre kjærleik og død.

NÅR DU ER BORTE

av Tor Jonson
Lest av Liv Bernhoft Osa

Nærast er du når du er borte.
Noko blir borte når du er nær.
Dette kallar eg kjærleik –
Eg veit ikkje kva det er.

Før var kveldane fylte
av susing frå vind og foss.
No ligg ein bortgøymd tone
og dirrar imellom oss.

11. GARMOKIRKEN

LEDESTJERNE

av Einar Skjæraasen
Lest av Johannes Joner
Orgelimprovisasjon Øystein Skar

Vi roper i denne natten:

Gi oss en vei å gå.
Gi oss ennå en stjerne
å feste øynene på.

Gi oss ennå et hjerte,
ikke av vest eller øst,
gi oss et hjerte som favner
all verden – og grenseløst.

Gi oss ennå å gråte
over vårt mørke sted.
Gi oss igjen å høre:
Fred over jorden. Fred!

Gi oss ennå å bryte
opp som de vise menn.
Gi oss i natt en stjerne,
og gi oss å følge den.

12. HAMNINGEN

Barn fra Askeladden barnehage
..... tanker og innfall om jul og sånt.

MANUS OG UTVALG

Liv Bernhoft Osa, Johannes Joner og Jørgen Damskau

LYDARBEID OG OPPTAK

Kontentum og stemmer; Tom Sætre, Knut Joner
Fremføring og opptak «Grunntonen mellom oss»; Arve Henriksen.
Fremføring orgelimprovisasjon; Øystein Skar.